

הערות לפרק: מלחמת העולם הראשונה

1. באלכסנדריה התרכזו פליטים רבים מא"י אשר התארגנו ביוזמת זיבוטינסקי וטרומפלדור לדוד נהגי הפרדות, גדוד עברי בצבא הבריטי.
2. רבים, ביניהם בחורים מוכרים לי, נלקחו לעבודת הצבא התורכי ונעלמו, עקבותיהם אבדו ואין יודע מה עלה בגורלם.
- הדברים היו יוזעים היטב וכל אחד עשה ככל יכולתו להשתמט מהעבודות.
3. בכביש הזה היתה בזמן המלחמה תנועת משאיות גרמניות שנסעו על גלגלי ברזל. אלה יצרו בכביש יתתי תעלות עמוקות שמנעו מהעגלות שלנו אפשרות נסיעה. רוחב הגלגלים היה שונה לחלוטין, ואנחנו השתדלנו תמיד לנסוע בצד הכביש. כדי להצליח לעלות בעליה התלולה, השתדלנו בדרך כלל לנסוע בשתי עגלות, ואז היינו רותמים שני זוגות בהמות לעגלון אחד, עולים עד מקום קיבוץ עמיעד היום, מתירים את הסוסים, חוזרים איתם לעגלה השנייה ומעלים גם אותה.
- אם הסוסים היו חזקים דיים, ניתן היה בעגלה ריקה לעלות עם זוג סוסים אחד.
4. שם הפקיד מאמור גיראד.
5. זמן מלחמה, ומוטב לא להיראות בעיר. כל גבר היה עריק בעיני השלטונות.
6. צריך ראשון בישוב השומרים, שנקרא מאוחר יותר כפר גלעדי. הצריך הזה הועבר, מפרק, ממחויים. ספר בשם "צריך העץ" על התקופה, נכתב על ידי עבר הדני.
7. הוקם בשנת 1913.
8. אנשי דגניה, "הפועל צעירניקים", נחשבו בעיניהם בעלי רכוש, שימשו להם לסוציאליסטים, מטרה למלחמת מעמדות. הייתי פעם נוכח בדגניה בעבודת מכונית הדייש, נחזור: צוות. צריך לגמור את העבודה, וה"פועלים" מתווכחים עם "נותן העבודה" איש דגניה.
9. קילה גלעדי בקובץ "השומר": "מותו של גלעדי היה החורבן השני של המקום שכה התאמץ להקימו. בבוא הידיעה אל ההר על מותו היו כולם חולים שם. נשארו בלי כסף בלי תמיכה, בלי מנהיג ומבלי לדעת איך להסתדר להבא". (קובץ "השומר" הוצאת ארכיון העבודה ת"א תרצ"ז עמ' 188). החורבן הראשון היה בתקופת חסן בק, כאשר נאסרו כל החברים והמקום היה לבו.
10. סליק - מחבוא, בדרך כלל מחבוא נשק.
11. החברים הזכויים לי: גרשון פלישר, אריה אברמזון, יוסף חריט, ליפא לייטמן, משה זילודין, נחמה זלצר.
12. על שם צמח הטיון, הקבוצה נקראה גם "קבוצת טיון".
13. שברייח - פגיון.